

Internetconsultatie Wetsvoorstel tot implementatie van de EU-richtlijn 2024/2853 inzake herziening productaansprakelijkheid

Graag maken VNO-NCW en MKB-Nederland gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het Wetsvoorstel tot implementatie van de EU-richtlijn 2024/2853 inzake herziening productaansprakelijkheid.

Introductie

Het wetsvoorstel strekt tot implementatie van de EU-richtlijn 2024/2853. De richtlijn vervangt de oude richtlijn 85/374/EEG en introduceert nieuwe regels voor productaansprakelijkheid. De herziening van de productaansprakelijkheid betekent een verbreding van de scope naar software (waaronder AI) en een verbreding van de scope van marktpartijen die binnen de wetgeving zullen vallen, waaronder aanbieders van software (inclusief aanbieders van AI). Het is van belang dat deze marktpartijen voldoende tijd hebben om zich te kunnen voorbereiden op deze nieuwe wet die op 8 december 2024 in werking is getreden en uiterlijk op 9 december 2026 moet zijn omgezet in nationaal recht.

Bedrijfsleven maakt zich zorgen

Onder verwijzing naar onze brief aan de toenmalige minister van rechtsbescherming, de heer Frank Weerwind, met referentienummer 23-121766 van 26 mei 2023 en de Joint statement 'Product Liability Directive: European industry calls for a major rethink' van - onder andere - BusinessEurope en Orgalim van 20 oktober 2023¹, brengen we hierbij graag in herinnering dat het brede Europese bedrijfsleven zich grote zorgen maakten en maken over de disbalans in de herziene PLD en de verdere opschuiving naar een Angelsaksische claimcultuur, waarbij bedrijven bij voorbaat schuldig worden geacht als er sprake is van een gebrek tenzij ze hun onschuld kunnen bewijzen.

We onderschrijven het uitgangspunt dat als een bedrijf schade veroorzaakt, dit ook hiervoor aansprakelijk gesteld moet kunnen worden. Omkering van de bewijslast is echter een zwaar middel. Hiermee wordt afgeweken van het uitgangspunt van ons rechtstelsel, namelijk 'wie stelt, die bewijst'. De Richtlijn leidt tot een sterke claimcultuur en smooit digitale innovatie en AI adoptie, niet in de laatste plaats voor het kleinere bedrijfsleven. **Dit staat lijnrecht tegenover de aanbevelingen in het Draghi rapport.**

Om de regeldruk te verminderen en de concurrentiekracht van Europa te vergroten ten behoeve van de brede welvaart, moet er rekening worden gehouden met de complexiteit en kosten van procedures voor met name mkb-ondernemers. Het is immers voorzienbaar dat de herziening van de productaansprakelijkheidsrichtlijn financiële gevolgen (aanzienlijke schadevergoedingskosten en juridische kosten) zal hebben voor marktdeelnemers, waaronder

¹ <https://www.businesseurope.eu/publications/proposed-product-liability-directive-revision-may-undermine-europes-competitiveness-joint-industry-statement/>

mkb, vooral voor degenen zonder aansprakelijkheidsverzekering (dit betreft een aanzienlijk deel van het mkb).

Inconsistenties en onduidelijkheden

Het is van groot belang dat de Nederlandse implementatiewet, bovenop de lasten die de wet met zich zal brengen voor het bedrijfsleven, geen inconsistenties vertoont met de Engelse tekst van de richtlijn noch onduidelijkheden introduceert.

We brengen in dit kader het volgende graag onder uw aandacht:

A. Niet een uitputtende lijst (Artikel 6:186)

In de opsomming van de omstandigheden waarmee rekening gehouden kan worden, is tussen sub h en i van artikel 6:186 BW het woord ‘en’ toegevoegd. In de (formele Nederlandse vertaling van de) richtlijn ontbreekt het woord ‘en’. Het gaat hier niet om een uitputtende lijst.

Om onduidelijkheid en daarmee mogelijke interpretatieverschillen te voorkomen (facultatief versus cumulatief) stellen we voor om het woord ‘en’ in de opsomming van de implementatiewet te schrappen.

(Implementatiewet: artikel 6:186 BW)

B. Rechtsvermoedens – balans belangen (Artikel 6:188)

a. Aantonen vs aannemelijk maken (Art 6:188 lid 2 sub b en c en lid 4 sub b BW)

De formulering van artikel 6:188 BW, lid 2 b en c en lid 4 sub b van het wetsvoorstel wijkt af van de formele Nederlandse vertaling van de richtlijn (en wijkt ook af van de Engelse versie van de richtlijn). In de formele Nederlandse vertaling van de richtlijn staat in het corresponderende artikel 10 lid 2 sub b en c en lid 4 sub b “de eiser toont aan”. Terwijl in het wetsvoorstel is gekozen voor “aannemelijk is dat”. In de Engelse versie staat ‘demonstrates’. De vertaling naar ‘aantonen’ is correct.

Ook in de Memorie van Toelichting van de implementatiewet wordt de onjuiste formulering van ‘aannemelijk maken’ gehanteerd (zie pagina 28-29 MvT). Ook hier dient ‘aantonen’ te worden gebruikt.

“Aannemelijk maken” heeft in het Nederlandse bewijsrecht een andere betekenis dan ‘aantonen’. Aannemelijk maken is een lichtere bewijsvorm. Dit is niet in lijn met de richtlijn. Het is van belang om naast consumenten belangen ook oog te hebben voor de gevolgen voor innovatie, investeringen en economische groei. Er moet sprake zijn van een balans tussen de verschillende belangen. Het belang van het vergroten van de concurrentiekracht wordt breed gesteund door de Europese Commissie (o.a. naar

aanleiding van het [Mario Draghi](#) rapport)². We ondersteunen de keuze voor een lichtere bewijsvorm in de Nederlandse implementatiewet dan ook niet.

Om het wetsvoorstel in lijn te brengen met de richtlijn, verzoeken we u dan ook met klem om de formulering van de (formele vertaling van de) richtlijn aan te houden in het Wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting, dat wil zeggen “aantonen” in plaats van ‘aannemelijk maken’.

(Implementatiewet en MvT: Art 6:188 lid 2 sub b en c en lid 4 sub b BW)

b. Geen cumulatieve vermoedens - Memorie van Toelichting

De tekst in de Memorie van Toelichting ter zake artikel 6:188 lid 4 BW is inconsistent ten opzichte van de tekst van de richtlijn en het wetsvoorstel. In zowel de tekst van de richtlijn als het Wetsvoorstel wordt het woord “of” gebruikt. In de Memorie van Toelichting wordt echter “zowel... als...” en “en/of” gebruikt.

Om onduidelijkheid en daarmee mogelijke interpretatieverschillen te voorkomen (facultatief versus cumulatief) stellen we voor om ook in de Memorie van Toelichting het woord ‘of’ te gebruiken. Het gaat immers niet om cumulatieve vermoedens.

(MvT ter zake artikel 6:188 lid 4 BW)

Mrs. Mr I.M. Tempelman
E-mail: tempelman@vnoncw-mkb.nl

² [Political guidelines](#) van de Europese Commissie en de [Competitiveness Compass for the EU](#).